

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПОСТАЧАЛЬНИКА ООН

Статут Організації Об'єднаних Націй: Цінності, закріплені у Статуті Організації Об'єднаних Націй (ООН), - дотримання основних прав людини, соціальна справедливість і людська гідність, дотримання рівноправності чоловіків і жінок - є тими всеосяжними принципами, яких мають дотримуватися постачальники товарів і послуг ООН¹.

Глобальний Договір: Глобальний Договір являє собою добровільну міжнародну корпоративну організацію громадян створену з метою підтримки приватного сектора та інших соціальних суб'єктів у встановленні корпоративної відповідальності та втілення глобальних соціальних і екологічних принципів для вирішення проблеми глобалізації. ООН настійно закликає всіх постачальників брати активну участь у здійсненні Глобального Договору. Цей Кодекс поведінки був розроблений з урахуванням значення десяти принципів Глобального Договору ООН. Кодекс розглядається, як важливий спосіб інтеграції принципів Договору в діяльність ООН. У Кодексі поведінки відображені питання, котрі входять до Договору та стосуються прав людини, трудових відносин, охорони навколишнього середовища та боротьби з корупцією і тлумачити Кодекс слід в Відповідно до Глобального Договору. Постачальники, які бажають приєднатися до Глобального Договору, можуть отримати додаткову інформацію про десять принципів на веб-сайті Глобального Договору - www.unglobalcompact.org.

Міжнародні конвенції та рекомендації з трудових відносин: Міжнародні стандарти у галузі трудових відносин (наприклад, конвенції і рекомендації), прийняті спеціалізованою установою при ООН - Міжнародною організацією праці (МОП), служать фундаментом, на якому базується значна частина цього Кодексу поведінки. ООН сподівається, що всі постачальники, що надають товари або послуги для ООН, будуть, окрім цінностей, закріплених в Статуті ООН, дотримуватися принципів, які втілені в міжнародних стандартах в області трудових відносин, котрі викладено нижче в пунктах 4-9².

1. Сфера застосування: У положеннях цього Кодексу поведінки викладені вимоги ООН, яких повинні дотримуватися всі постачальники, зареєстровані в ООН або мають з нею ділові відносини. ООН очікує, що ці принципи будуть застосовуватися до постачальників та їхнього персоналу, материнських і дочірніх компаній або філій і субпідрядників. ООН очікує, що постачальники подбають про те, щоб довести зміст цього Кодексу поведінки до відома своїх працівників, материнських і дочірніх компаній і філій, а також всіх субпідрядників, і що це буде зроблено місцевою мовою в найбільш доступній для всіх формі. Для того, щоб зареєструвати постачальника, як постачальника ООН, або здійснювати бізнес з ООН, постачальник зобов'язаний прочитати та прийняти, що цей Кодекс поведінки забезпечує мінімальні

---

¹ У цьому Кодексі Поведінки абревіатура «ООН» відноситься до Секретаріату ООН, програмам та фондів ООН, спеціалізованих установ ООН та всіх інших структур, що належать до системи ООН, які приєдналися до Кодексу Поведінки через Комітет Високого Рівня по Мережі Управління – Закупівель.

² З повними текстами конвенцій і рекомендацій МОП можна ознайомитися на <http://www.ilo.org/global/standards/lang--en/index.htm>

стандарти, які очікуються від постачальників ООН. Крім того, постачальники повинні розуміти, що деякі положення цього Кодексу поведінки будуть обов'язковими для виконання постачальником у випадку, якщо постачальник укладе контракт з ООН відповідно до умов будь-якого такого контракту. Недотримання певних положень також може перешкодити постачальникам отримати контракт, як зазначено у тендерних документах однієї чи декількох організацій ООН. Потенційним постачальникам пропонується переглянути конкретні умови договорів та закупівельну політику організації (організацій) ООН, з якою вони хочуть вести бізнес, щоб визначити свою поточну та майбутню відповідність вимогам.

2. Постійне вдосконалення: У положеннях цього Кодексу поведінки викладені мінімальні стандарти, дотримання яких очікується від постачальників ООН. ООН очікує, що постачальники будуть прагнути перевершити найкращі зразки як міжнародної, так і галузевої практики. ООН очікує також, що постачальники будуть вести роботу зі своїми власними постачальниками та субпідрядниками, закликаючи їх до того, щоб вони також прагнули дотримуватися принципів цього Кодексу поведінки. ООН усвідомлює, що дотримання деяких стандартів, викладених у цьому Кодексі поведінки, є скоріше динамічним, ніж статичним процесом і закликає постачальників постійно вдосконалювати умови праці відповідним чином.

3. Управління, контроль і оцінка: ООН сподівається, що постачальники, як мінімум, поставили чіткі цілі на шляху до дотримання стандартів, викладених у цьому Кодексі поведінки. ООН очікує, що постачальники створять і підтримуватимуть належні системи управління, сфера застосування яких буде відповідати змісту цього Кодексу поведінки і що вони будуть активно аналізувати, контролювати і видозмінювати свої процеси управління і господарські операції з тим, щоб забезпечити їхню відповідність принципам, викладеним у цьому Кодексі поведінки. Постачальникам, які приєдналися до Глобального Договору, настійно рекомендується втілювати в життя його принципи і щорічно повідомляти зацікавленим сторонам про хід своєї роботи у цьому напрямку.

Трудові відносини:

4. Свобода асоціацій і укладення колективних договорів: ООН очікує, що постачальники будуть визнавати вільне здійснення права працюючих без будь-якого розмежування об'єднуватися в організації, відстоювати і захищати свої інтереси і укладати колективні договори, а також забезпечувати захист своїх працівників від будь-яких дій або інших форм дискримінації, пов'язаної із здійсненням їхнього права об'єднуватися в організації, брати участь у діяльності професійних спілок та укладати колективні договори³.

---

³ Ці принципи закріплені в основоположних конвенціях МОП - № 87 «Свобода асоціацій і захист права об'єднуватися в організації» 1948 року і № 98 «Право об'єднуватися в організації і укладати колективні договори» 1949 року.

5. Примусова чи обов'язкова праця: ООН очікує, що її постачальники заборонять застосування примусової чи обов'язкової праці у всіх її формах⁴.

6. Дитяча праця: ООН очікує, що її постачальники не будуть наймати: а) дітей, які не досягли мінімального віку прийому на роботу, що включає: дітей віком до 14 років; дітей старше 14 років, але не молодше мінімального віку найму на роботу у відповідності із законом країни або країн, де повністю або частково здійснюється виконання робочого контракту; і дітей молодше віку завершення обов'язкової шкільної освіти в даній країні або країнах і б) осіб молодше 18 років для виконання роботи, яка за своїм характером або за умовами виконання може завдати шкоди здоров'ю, безпеці чи моральності таких осіб⁵.

7. Дискримінація: ООН очікує, що постачальники будуть забезпечувати рівність можливостей і рівноправність у галузі праці та роду діяльності без будь якої дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, віросповідання, політичних поглядів, національного або соціального походження або за будь-якою іншою ознакою, яка може бути передбачена у національному законодавстві країни або країн, де повністю або частково здійснюється виконання контракту⁶. ООН очікує, що її постачальники вживатимуть усіх належних заходів для того, щоб ні вони самі, ні їхні материнські і дочірні компанії та філій, а також субпідрядники не допускали гендерно-зумовлених чи інших дискримінаційних практик працевлаштування, включаючи тих, що стосуються найму, підвищення на посаді, навчання, оплати праці та бонусів.

8. Заробітна плата, робочий час та інші умови праці: ООН очікує, що постачальники будуть забезпечувати виплату заробітної плати законними платіжними засобами через рівні проміжки часу, що не перевищують одного місяця, у повному обсязі і безпосередньо в руки відповідних працівників. Постачальники повинні вести належний облік таких виплат. Відрахування із заробітної плати допускаються тільки при дотриманні умов і в розмірах, запропонованих застосовним законом, правилами і, або колективною угодою і постачальники повинні інформувати відповідних працівників про такі відрахування при кожній виплаті заробітної плати. Заробітна плата, робочий час та інші умови праці, що надаються постачальниками, не повинні бути менш вигідними у порівнянні з найкращими умовами, які переважають у конкретній місцевості (тобто умовами, передбаченими: і) колективними угодами, які охоплюють значну частку роботодавців і працівників; ii) арбітражними рішеннями; або iii) застосовними законами або правилами) щодо роботи аналогічного характеру, що

⁴ Цей принцип закріплений в основоположних конвенціях МОП - № 29 «Примусова праця» 1930 року та № 105 «Скасування примусової праці» 1957 року.

⁵ Ці принципи закріплені в основоположних конвенціях МОП - № 138 «Мінімальний вік» 1973 року та № 182 «Найгірші форми дитячої праці» 1999 року - і в Конвенції ООН Про права дитини.

⁶ Ці принципи закріплені в основоположних конвенціях МОП - № 100 «Рівна винагорода» 1951 року, і № 111 «Дискримінація (в галузі праці та роду діяльності)» 1958 року.

виконується у відповідній професійній сфері або галузі, у тому районі, де ця робота здійснюється⁷.

9. Здоров'я та безпека: ООН очікує, що постачальники будуть забезпечувати, наскільки це практично можливо у межах розумної доцільності: а) надійність і безпеку робочих місць, машин, обладнання та процесів, які перебувають під їхнім контролем; б) безпеку для здоров'я, за умови застосування належних захисних заходів, хімічних, фізичних і біологічних речовин і агентів, що знаходяться під їхнім контролем; і с) надання, у разі необхідності, належного захисного одягу і захисного спорядження для запобігання, наскільки це практично можливо у межах розумної доцільності, ризику виникнення нещасних випадків або несприятливих наслідків для здоров'я⁸.

Права людини.

10. Права людини: ООН очікує від своїх постачальників підтримки і дотримання проголошених на міжнародному рівні прав людини, а також гарантій того, що вони не беруть участі у порушенні прав людини⁹.

11. Переслідування, жорстоке або нелюдське поводження: ООН очікує, що постачальники створять і будуть підтримувати обстановку, в якій всім працівникам гарантується гідність і повага. ООН очікує, що її постачальники, їхні материнські і дочірні компанії та філії, а також субпідрядники не вдаватимуться та не братимуть участь і не дозволятимуть своїм працівникам чи іншим залученим ними особам застосовувати чи брати участь у будь-яких: загрозах насильства, вербальному чи психологічному залякуванню чи зловживанню та / або сексуальних зловживаннях та експлуатації. Сексуальна експлуатація та зловживання порушують загально визнані міжнародні правові норми та стандарти і є неприйнятною та забороненою поведінкою для ООН. Перед укладенням угод з ООН постачальники інформуються про стандарти поведінки щодо заборони сексуальної експлуатації та зловживань, які очікуються ООН. Такі стандарти включають в себе, але не обмежуються цим: заборона (1) будь-якої сексуальної діяльності з будь-якою особою, яка не досягла 18 років, незалежно від законів що визначають повноліття чи надання згоди, (2) обміну грошей, працевлаштування, товарів, послуг чи інших цінностей на секс та / або (3) залучення до будь-якої сексуальної діяльності, яка експлуатує або принижує гідність людини. ООН очікує,

---

⁷ Ці принципи закріплені в конвенціях МОП - № 95 «Захист заробітної плати» 1949 року і № 94 «Трудові статті в договорах, що укладаються державними органами влади» 1949 року - і в ряді конвенцій, що стосуються робочого часу (див.: <http://www.ilo.org/global/standards/subjects-covered-by-international-labourstandards/working-time/lang--en/index.htm>).

⁸ Ці принципи закріплені в конвенціях, рекомендаціях і кодексах практики МОП (див.: <http://www.ilo.org/global/standards/subjects-covered-byinternational-labour-standards/occupational-safety-and-health/lang--en/index.htm>).

⁹ Ці принципи впливають із Загальної декларації прав людини (ЗДПЛ) та закріплені в Глобальному Договорі Організації Об'єднаних Націй (див. http://www.unglobalcompact.org/Issues/human_rights/index.html).

що її постачальники вживатимуть усіх належних заходів, щоб заборонити своїм працівникам чи субпідрядникам вдаватися до сексуальної експлуатації та зловживання. ООН також очікує від своїх постачальників створення та підтримання середовища, що запобігає сексуальній експлуатації та зловживанням. Договори (Контракти) Організації Об'єднаних Націй містять положення щодо зобов'язання постачальника вживати відповідних заходів для запобігання сексуальній експлуатації та зловживанням. Відмова постачальника вживати запобіжних заходів проти сексуальної експлуатації чи жорстокого поводження, розслідувати звинувачення у цьому чи вживати коригувальних заходів у разі сексуальної експлуатації чи жорстокого поводження є підставою для припинення будь-якої угоди з Організацією Об'єднаних Націй. Більше того, не допускається будь-яке жорстоке або нелюдське поводження, примус або тілесні покарання і загроза такого поводження.

12. Міни: ООН очікує, що постачальники не братимуть участі у продажу або виробництві протипіхотних мін або компонентів, які використовуються у виробництві протипіхотних мін.

Довкілля:

13. Навколишнє середовище: ООН сподівається, що її постачальники дотримуються ефективної природоохоронної політики і, що вони будуть дотримуватися чинного законодавства та норм щодо охорони навколишнього середовища. Коли це можливо постачальникам слід застосовувати попереджувальний підхід до екологічних питань, здійснювати ініціативи, що сприяють підвищенню екологічної відповідальності, впроваджувати технології, що сприяють збереженню навколишнього середовища та застосовувати раціональні методи реалізації життєвого циклу продукції.

14. Хімічні та небезпечні матеріали: Хімічні матеріали та інші матеріали, які становлять небезпеку для навколишнього середовища, необхідно ідентифікувати і управляти їхнім застосуванням, з тим щоб забезпечити їхнє безпечне використання, переміщення, переробку, вторинне використання і утилізацію.

15. Стічні води і тверді відходи: стічні води і тверді відходи, які є похідними операцій, промислових процесів і діяльності очисних споруд, підлягають нагляду, контролю і відповідній обробці перед скиданням або знищенням.

16. Забруднення повітря: Викиди в атмосферу летких органічних хімічних сполук, аерозолів, кородуючих речовин, твердих частинок, що виснажують озоновий шар, хімічних речовин і побічних продуктів горіння, які є наслідком операцій, підлягають класифікації, нагляду, контролю та відповідній обробці перед емісією або знищенням.

17. Мінімізація відходів, максимальна утилізація: Відходи всіх видів, у тому числі водні та енергетичні, підлягають скороченню або ліквідації у джерелі або за допомогою таких методів, як модифікація виробництва, процесів матеріально-технічного забезпечення та

експлуатації об'єктів, заміна матеріалів, економне використання ресурсів, утилізація та вторинне використання матеріалів.

Професійна етика:

18. Корупція: ООН очікує, що постачальники будуть дотримуватися найвищих стандартів поведінки в моральному та етичному плані, дотримуватися місцевих законів і не вдаватимуться до будь-яких форм корупції, у тому числі, вимагання, шахрайства або підкупу.

19. Конфлікт інтересів: Передбачається, що постачальники ООН сповіщатимуть ООН про всі ситуації, які можуть бути пов'язані з конфліктом інтересів, і інформувати ООН, якщо будь-який співробітник ООН або фахівець, який працює в ООН за контрактом, може мати будь-які економічні зв'язки або іншу зацікавленість пов'язану з діяльністю постачальника.

20. Подарунки та гостинність: ООН дотримується політики абсолютної нетерпимості і не приймає будь-якого роду подарунків та пропозицій гостинності. ООН не приймає запрошень на спортивні та культурні заходи або інші розважальні поїздки, запрошень на обід або вечерю. ООН очікує, що постачальники не пропонуватимуть будь-яких пільг, таких як безкоштовні товари або послуги, можливості працевлаштування або здійснення продажів, співробітникам ООН з метою полегшення ведення справ з ООН.

21. Обмеження по закінченні трудової діяльності: обмеження по закінченні трудової діяльності можуть застосовуватися до діючих співробітників ООН і до колишніх співробітників ООН, які брали участь в процесі закупівель, якщо такі співробітники раніше мали професійні зв'язки з постачальниками. Очікується, що постачальники ООН будуть утримуватися від працевлаштування таких співробітників протягом одного року після закінчення ними служби.

Контакти:

Всі питання щодо цього Кодексу Поведінки слід адресувати Комітету Високого Рівня по Мережі Управління – Закупівель [High Level Committee on Management – Procurement Network (HLCM-PN)] електронною поштою: hlcmpn.secretariat@one.un.org.